

Świat antyczny

a my

Współczesne badania
nad cywilizacjami starożytnymi

II Ogólnopolski Zjazd Historyków Starożytności

Zielona Góra, 13 – 15 września 2023 r.

Komisja Historii Starożytnej PTH

13.09. aula Rektoratu
Uniwersytetu Zielonogórskiego
ul. Licealna 9

14.09. Campus B,
Al. Wojska Polskiego 69, A-16

15.09. Campus B,
al. Wojska Polskiego 69, A-16

Honorowy Patronat:

JM Rektor Uniwersytetu
Zielonogórskiego
prof. Wojciech Strzyżewski

Prezydent Miasta Zielona Góra
Janusz Kubicki

Patronat:
Stowarzyszenie Historyków
Starożytności

Komitet organizacyjny:
dr hab. Andrzej Gillmeister, prof. UZ
dr Daria Janiszewska-Sieńko

Stowarzyszenie Historyków Starożytności

Polskie Towarzystwo Historyczne

Uniwersytet Zielonogórski

Uniwersytet Zielonogórski Instytut Historii

Miasto Zielona Góra

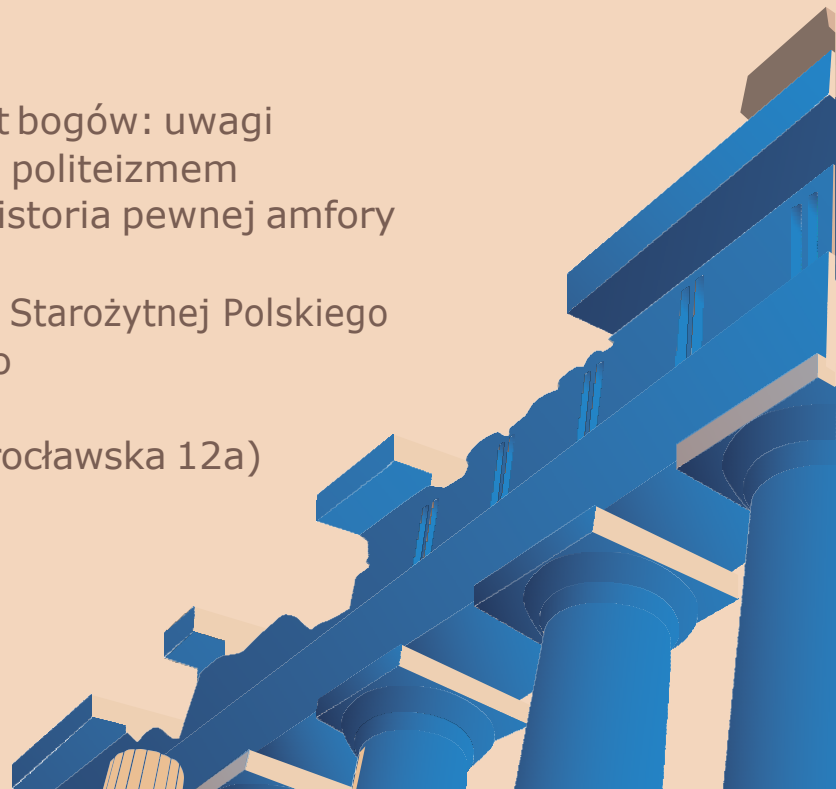
Zeskanuj kod, żeby
zobaczyć program i
abstrakty

Środa, 13 września, aula Rektoratu
Uniwersytetu Zielonogórskiego, ul. Licealna 9

- 10:30 Rejestracja uczestników
- 11:00 Przywitanie gości
- 11:10 wystąpienie J.M. Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego,
prof. Wojciecha Strzyżewskiego
- 11:20 wystąpienie prezes PTH o/Zielona Góra, prof. Bogumiły Burdy
- 11:30 wręczenie Nagrody Magistro Optimo
prof. Leszkowi Mrozewiczowi
(prof. Ryszard Kulesza, prof. Danuta
Okoń)
laudacja dla prof. Leszka Mrozewicza
(prof. Katarzyna Balbuza)
- 11:45 wystąpienie Laureata

- 12.30 przerwa kawowa

Sesja plenarna: prowadzi prof. Andrzej Gillmeister

- 13:00 prof. Andrzej Niwiński: Natropie królewskiego
grobowca. Najgłębiej skrywane tajemnice Deir el-Bahari
- 13:45 prof. Ryszard Kulesza: Koniec historii (Sparty)?
- 14:30 prof. Krzysztof Nawotka: Hellenizm na wschód od Eufratu

- 15:15 przerwa

- 15:45 prof. Danuta Musiał: Powrót bogów: uwagi
o badaniach nad rzymskim politeizmem
- 16:30 prof. Adam Łukaszewicz: Historia pewnej amfory

- 17:15 posiedzenie Komisji Historii Starożytnej Polskiego
Towarzystwa Historycznego

- 19:00 bankiet (Palmiarnia, ul. Wrocławska 12a)

Czwartek, 14 września, Campus B, Al. Wojska Polskiego 69, A-16

Temat panelu	Starożytny Bliski Wschód jako melting pot. Źródła, wyzwania badawcze, metodologia	Starożytni Grecy a my o nich	Imperium, potestas, auctoritas w okresie rządów dynastii julijsko-klaudyjskiej	Późna starożytność we współczesnych badaniach – poza nawiasem	East Side Story – Bliski Wschód a świat śródziemnomorski	Tradycja antyczna w bizantyńskim kręgu kulturowym - skostnienie czy inspiracja?
	sala 217 prowadzi: prof. Łukasz Niesiołowski-Spanò	sala 242 prowadzi: prof. Adam Pałuchowski	sala 244 prowadzi: prof. Paweł Sawiński	sala 229 prowadzi: dr Adrian Szopa	sala 231 prowadzi: prof. Robert Suski	aula C prowadzi: prof. Teresa Wolińska
9:00	prof. Witold Tyborowski (UAM), „Czy Babilonia była (kiedykolwiek) Amorycka?”	dr Michał Halamus (UAM), „Zwyczaj epigraficzny Chios”	prof. Agata Kluczek (UŚ), „W poszukiwaniu wizerunku monetarnego Druzusa Młodszego”	prof. Jan Żelazny, (UPJPII), „Poza nawiasem? Chrześcijaństwo w państwie magów”	dr Michał Podrazik (UR), „Wielki Król w bitwie pod Kunaksą (401 r. przed Chr.) w świetle źródeł klasycznych”	prof. Anna Kotłowska (UAM), „Euzebiusza z Cezarei rozumienie roli i powinności historyka”
9:30	dr Adam Kryszewski, (UW/Marburg), „Anatolia hetycka? Azja Mniejsza w II tys. p.n.e.”	prof. Adam Pałuchowski (UWr), „O Dorach, którzy się wymyślili dla siebie i dla innych”	prof. Paweł Sawiński (UAM), „Wyjazd Tyberiusza na Rodos. Wyznanie czy dobrowolne wycofanie się?”	dr Arkadiusz Urbaniec (UP), „Koszmar bezsenności - teopaschistyczna redefinicja ortodoksji”	prof. Marek J. Olbrycht (UR), „Szlak Jedwabny i partyjski Iran między Chinami i Rzymem”	prof. Kazimierz Iłski (UAM), „Grupy społeczne w HE Sokratesa Scholastyka”
10:00	dr Joanna Wilimowska (UW), „Źródła nigdy za wiele. O wyzwaniach i interdyscyplinarności w badaniach nad aktywnością kapłanów w Egipcie ptolemejskim”	prof. Marcin Pawlak (UMK), „Rok 146 p.n.e. i co dalej? Grecja egejska u schyłku II i w I w. p.n.e.”	dr Michał Faszczka (UŚ), „Usunięcie się Tyberiusza na Rodos jako problem sukcesji władzy militarnej. Kilka uwag o naturze pryncypatu Augusta”	prof. Rafał Kosiński (UwB), „Arianie w Afryce późnej starożytności – w nawiasie czy poza nim?”	prof. Robert Suski (UwB), „Bitwa pod Barbalissos”	prof. Kiril Marinow (UŁ), „Choniatas i Bułgarzy, czyli słowa kilka o wykorzystaniu motywów antycznych w literaturze bizantyńskiej przełomu XII i XIII stulecia”
10:30	dr Michał Marciak (UJ), „Idumejczycy - starożytny ethnos na skrzyżowaniu kultur Lewantu”	dr Joanna Porucznik (UO), „Prawo własności a prawa kobiet w świetle źródeł epigraficznych z Amorgos”	dr Adam Jarych, „Duo et octoginta templa deum in urbe consul sextum ex auctoritate senatus refeci. Kreacja przestrzeni i pamięci miejskiej za panowania Augusta”	dr Andrzej Kompa (UŁ), „Eunuchowie w późnym Rzymie, czyli wczesnym Bizancjum - w centrum władzy i poza nawiasem”	prof. Katarzyna Maksymiuk (UPH), „Czekając na króla – kilka uwag o koronacji Szapura II”	prof. Jacek Bonarek (UJK), „Rola Italii i jej mieszkańców w ideologii dynastii macedońskiej”
11:00	Przerwa					
11:30		prof. Aleksander Wolicki (UW), „Wojna stanem naturalnym w starożytnej Grecji? Historia nowożytnej idei”	prof. Krzysztof Królczyk (UAM), „Ludwig Quidde, Kaligula i szaleństwo cesarza: historia nie tylko antyczna”	mgr Aneta Bąk (UP), „Arystokratki rzymskie w późnoantycznej epistolografii – grupa wykluczona (?)”	dr Tomasz Sińczak (AKP), „Bliski Wschód na drodze do wojny. Polityczne przyczyny wybuchu konfliktu między Cesarstwem Rzymskim i Iranem Sasanidów w 502 roku”	dr Piotr Grotowski (UPJPII), „Antropocentryzm sztuki bizantyńskiej jako dziedzictwo antyku - problem portretowości”

12:00		prof. Andrzej Wypustek (UWr), „Homoerotyzm kobiety między Grecją, Rzymianami, a współczesnymi stereotypami”	dr Karol Kłodziński (UG), „Administracja domen w Afryce Prokonsularnej za rządów dynastii julijsko-klaudyjskiej”	prof. Łukasz Różycki (UAM), „Poza granicami społeczeństwa – tożsamość armii rzymskiej w późnym antyku w świetle prac teoretycznych”	dr Adam Kubik (UPH), „Problemy analiz porównawczych późno-sasanijskich hełmów segmentowych w kontekście nowych znalezisk irańskiego uzbrojenia ochronnego”	dr Bogna Kosmulska (UW), „Widmo helleńskości w sercu bizantyńskiego chrześcijaństwa. Maksym Wyznawca i Grzegorz Palamas czytają boskiego Dionizego”
12:30		prof. Marek Węcowski (UW) „Demokracja ateńska jako możliwy wzór polityczny w dzisiejszym dyskursie publicznym”		prof. Jacek Wiewiorowski (UG), „Znaczenie 'nierzymskich' motywów ikonograficznych w insygniach Notitia dignitatum”		dr Magdalena Garnczarska (UJ), „Tła miniatur Psalterza Paryskiego. Powrót do antycznej tradycji?”
13:00				dr Adrian Szopa (UP), „Biblia u Teodora Anagnostesa”		dr Magdalena Łaptaś (UKSW), „Antyczne, bizantyjskie i lokalne źródła ikonografii władców w sztuce królestw nubijskich”
13:30						prof. Teresa Wolińska (UŁ), „Czego młodzi Polacy, żyjący w XVIII w., mogli nauczyć się na przykładzie losów cesarza Maurycjusza”
14:00	Obiad					

Sesja popołudniowa

Temat panelu	Świątynie, groby i uczeni	Grecki świat	Pod auspicjami Cyncerona	Rzym cesarski	Późny antyk i Bizancjum
	sala 231 prowadzi: prof. Adam Łukaszewicz	sala 242 prowadzi: prof. Sławomir Sprawski	sala 229 prowadzi: prof. Małgorzata Pawlak	sala 244 prowadzi: prof. Agata Kluczek	aula C prowadzi: prof. Anna Kotłowska
15:00	prof. Andrzej Nawiński (UW), „Najpiękniejsze trumny świata. Ikonografia egipskich sarkofagów z czasów 21 Dynastii (XI-X w. p.n.e.)”	dr Jakub Kuciak (UJ), „Terminologia jedynowładztwa w <i>Dziejach</i> Herodota – zarys problemu”	prof. Hanna Appel (UMK), „Ewolucja nadziei politycznych Cyncerona w czasie dyktatury Cezara na podstawie <i>Orationes Caesarianae</i> ”	prof. Katarzyna Balbuza (UAM), „Nowy denar Julii Domny? Przyczynek do problemu wieczności cesarskiej z rodu Sewerów”	prof. Ireneusz Milewski (UG), „Wyimaginowane pożyczki pieniężne. Studium dwóch przypadków z okresu wczesnego Bizancjum”
15:30	prof. Sławomir Jędraszek (UG), „Wielka Świątynia Atona jako przestrzeń indywidualnego, personalistycznego kultu”	dr Andrzej Dudziński (UJ), „Mowy Nikolaosa (XIII.20-27) i Gylipposa (XIII.28-32) a dydaktyczna misja <i>Biblioteki Historycznej</i> Diodora Sycylijskiego”	dr Kamil Kopij (UJ), „Ilu Rzymian mogło podziwiać sztukę Cyncerona? Słyszalność mowy i widoczność mówcy w kontekście publicznych wystąpień w starożytnym Rzymie”	mgr Anna Anzorge-Potrzebowska (UŚ), „Mennictwo czasów Galliena a kultura pamięci”	prof. Stanisław Turlej (UJ), „Herulowie za panowania Justyniana I w relacji Prokopiusza z Cezarei”

16:00	dr Aleksandra Kubiak-Schneider (UWr), „Ludzie i bogowie. Badania nad życiem religijnym mieszkańców grecko-rzymskiego Bliskiego Wschodu”	mgr Klaudia Oczachowska (UWM), „Matka władcy – akuszerka boskości. O niektórych aspektach oddziaływania Olimpias na wizerunek Aleksandra”	mgr Paweł Paryna (UR), „Między teorią a pragmatyzmem – o rozumieniu religii rzymskiej przez Cyncerona”	prof. Przemysław Wojciechowski (UMK), „Rzymski korporacjonizm we współczesnych badaniach historycznych”	prof. Paweł Janiszewski (UW) „Historie, których nie napisano i wpływ tego na naszą (nie)wiedzę o schyłku i upadku Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie w V wieku”
16:30	dr Tytus Mikołajczak (UAM), „Analiza sieciowa w Archiwum Fortyfikacji Persepolis: Dossier Zininiego”	dr Piotr Jagła (Poznań), „Motywy ornitologiczne w źródłach do Filipa i Aleksandra Macedońskich. Próba analizy zagadnienia”	prof. Elżbieta Loska (UKSW) „O nieprawidłowościach podczas auspicjów”	dr Paulina Komar (UKSW), „Niewidzialna ręka rynku a gospodarka starożytnego Rzymu”	dr Anna Pająkowska-Bouallegui (UG), „Wizerunek cesarza rzymskiego Juliana Apostaty w literaturze, na posągach i monetach”
17:00		dr Wojciech Duszyński (UJ), „Wino z jęczmienia – co na temat produkcji piwa i jego właściwości mówi nam literatura grecka i rzymska”	dr Krzysztof Mogielnicki (UZ), „Znaczenie <i>mactatio</i> w religii rzymskiej”	dr Wojciech Pietruszka (UWr), „Aktywność ekonomiczna Augustaes miast portowych – Akwileja, Ostia i Puteoli”	prof. Jarosław Dudek (UZ), „Bizancjum a ludy stepów pontyjskich w VII w. Kontynuacja i zmiana”

Piątek, 15 września, Campus B, Al. Wojska Polskiego 69, A-16

Temat panelu	Rzym republikański sala 242 prowadzi: prof. Hanna Appel	Rzym cesarski sala 244 prowadzi: prof. Krzysztof Królczyk	Historiografia, bibliistyka, chrześcijaństwo sala 231 prowadzi: prof. Jarosław Dudek	Świat grecko-rzymski sala 209 prowadzi: prof. Elżbieta Loska
9:00	prof. Małgorzata Pawlak (UWr), „Dynamika interakcji interkulturowych - casus południowoitalski”	prof. Krystyna Stebnicka (UW), „Ptolemajos Ateńczyk - próba identyfikacji postaci znanej z folio 194 r Scythica Vindobonensia Dexipposa”	dr Wojciech Bejda (AP), „Retoryczne i strategiczne znaczenie motywu zazdrości (<i>φθόρος</i>) u Józefa Flawiusza”	dr Piotr Głogowski (UWr), „Sydończycy w Sikimie, Jamnii i Marisie – imperialny wymiar rozwoju tożsamości ludów Lewantu południowego w okresie hellenistycznym”
9:30	mgr Weronika Jaworska (UR), „Stronnictwa i prądy polityczne w terminologii łacińskiej późnej republiki”	prof. Andrzej Łoś (UWr), „Kontakty handlowe miast wezuwiałskich ze światem zewnętrznym”	prof. Piotr Kochanek (KUL), „Rekonstrukcja arki Noego w II homilii do Księgi Rodzaju Orygenesza”	dr Tomasz Grabowski (UJ), „Fundacje miast w Azji Mniejszej jako narzędzie polityki Attalidów”
10:00	dr Tomasz Ładoń (UHP), „Ofiary mariańskich czystek w Rzymie w okresie pierwszej wojny domowej (88 – 82 przed Chr.)”	mgr Sylwia Matysiak (UW), „Publiczna honoryfikacja kobiet w zachodniej części państwa rzymskiego w czasach pryncypatu na przykładzie wybranych inskrypcji”	prof. Monika Szczot (UAM), „Między retoryką a teologią. Diatryba i jej rola w twórczości Klemensa Aleksandryjskiego (na przykładzie <i>Wychowawcy</i>)”	prof. Miron Wolny (UWM), „Hannibal architektem planów Prusjasza?”
10:30	dr Maciej Piegdoń (UJ), „Sententia Minuciorum/Tabula Polcevera z 117 r. p.n.e. – arbitraż jako instrument rozwiązywania sporów między sprzymierzeńcami w okresie Republiki, czy też źródło do poznania polityki Rzymu wobec podporządkowanych terenów?”	mgr Martyna Świerk (UWr), „Epigrafika a kulturowa różnorodność. Antroponimia rzymskiej Kartaginy i miast regionu pertica”	prof. Dariusz Spychała (UKW), „Hieronim ze Strydonu wobec homeizmu i problemów z własną biblioteką za pontyfikatu Damazego”	dr Paweł Filipczak (UŁ), „Antiochia nad Orontesem. Dotychczasowy stan badań nad historią miasta w czasach hellenistycznych i rzymskich”

Stowarzyszenie Historyków Starożytności

Polskie Towarzystwo Historyczne

Uniwersytet Zielonogórski

Uniwersytet Zielonogórski Instytut Historii

Miasto Zielona Góra